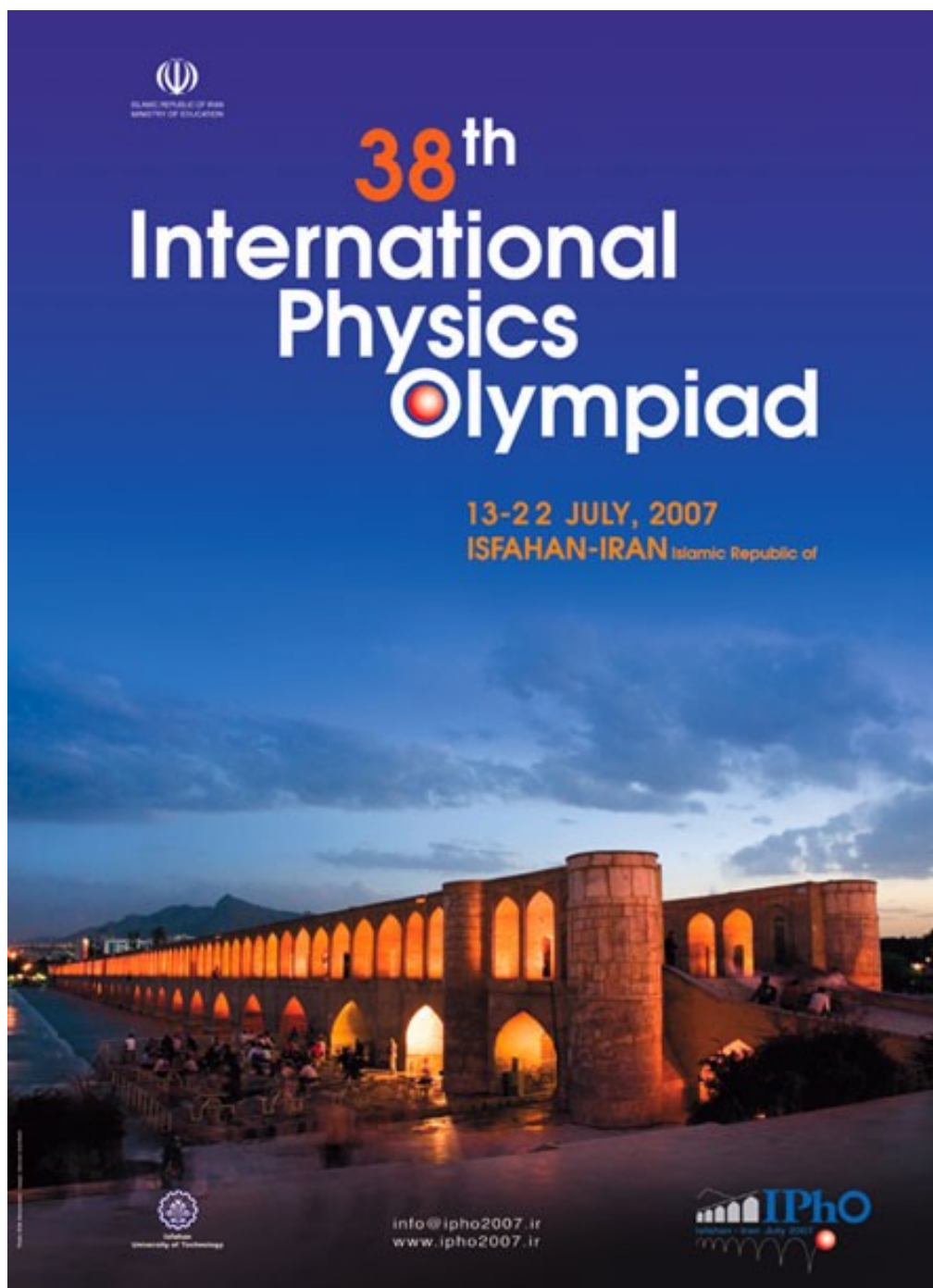




Reisverslag

Roeland van Beek

Donderdag 12 juli

Donderdagmiddag vertrok ik om half drie samen met mijn ouders en Pauline naar Schiphol. Mijn vader kende een 'sluiproute', dus we hobbelden hem met mijn koffer achterna door allemaal smalle gangetjes, waarna we uiteindelijk bij vertrekhal 3 aankwamen. Daar zagen we eerst Marcel, en al gauw daarna ook Drian en Rogier met daaromheen een paar ouders en Ad Mooldijk. Op Yvette moesten we nog even wachten, maar na een poosje belde ze en toen kwam ze ook. We checkten in, kregen onze tickets en zo, moesten onze bagage inleveren (net niet te zwaar, maar ik had wel veruit het meest van iedereen) en toen was het tijd om afscheid te nemen. Na naar onze familie gezwaaid te hebben tot er niemand meer te zien was, konden we door de douane en was het tijd om ons 'uit te leven' in de taxfreewinkeltjes.

Eerst hebben we een poosje rond staan kijken in een winkel die allemaal typisch Nederlandse delфтsbloauwe molens en tulpen en klompen verkocht, en met Drian heb ik daar ook een cadeautje voor onze gids gekocht. Daarna heb ik wat rondgelopen (of eigenlijk: -gezetten; heerlijk, al die lopende banden met meebewegende leuning(en) daar) met Yvette en Drian, en met z'n drieën hebben we in de chocoladewinkel nog een véél te grote Tobleronereep gekocht, die we nooit opkonden, dus toen waren we al lekker misselijk. Intussen was het wel ongeveer tijd om te gaan eten, maar door een misverstand duurde het erg lang voor we elkaar gevonden hadden en moesten we onze maaltijd in vijf minuten opeten, om daarna naar de gate te rennen. Daar waren we nog wel op tijd, ons vliegtuig ging veel te laat, dus we moesten best even wachten. Uiteindelijk kwamen we er toch allemaal in, en rond half acht vertrokken we, een halfuur te laat.

Het opstijgen viel mee, 't was niet erg heftig, en ook de rest van de reis was vrij comfortabel. Ik zat naast Rogier, daar heb ik een beetje mee zitten kletsen over het vliegtuig en zo, en toen het vliegtuig boven Londen (we vlogen via Londen naar Teheran) rondjes ging vliegen, hebben we die samen met Marcel (achter ons) geanalyseerd. Na drie rondjes landden we en toen waren we er alweer.



Na de douane, waarbij we zelfs onze schoenen uit moesten trekken, hebben we in Londen vooral gewacht, en ondertussen wat gelezen en het programma bekeken. Op weg naar gat 14, waar ons vliegtuig om half tien zou vertrekken, kwamen we vijf jongens tegen met een hoedje met de Spaanse vlag, en al gauw bleek dat zij onze Spaanse concurrenten waren. Terwijl we stonden te praten met hen, ontmoetten we ook de groep uit Zweden. We gingen een paar keer samen op de foto, en daarna liepen we verder, om aan het eind van de gang de Ieren te zien zitten. Ook hen hebben we uitvoerig handjes geschud. Al gauw

kwamen er meer groepen mensen aanlopen die er IPhO-achtig uitzagen en uiteindelijk hadden we op Heathrow al zeven landen verzameld. Het was gelijk al gezellig, iedereen pratend met iedereen, en het was een geruststelling dat bijna iedereen een instelling had van 'een leuke vakantie, de toets maakt niet uit'.

Ons vliegtuig vertrok pas om half elf, dus we moesten zeker nog even doorbrengen bij de gate, maar dat was niet vervelend met de Surinamers (een verrassing: mensen met wie we Nederlands konden praten!) en de Spanjaarden (die Yvette probeerden te stelen door haar een Spaanse hoed op te zetten). In het vliegtuig hebben we wat foto's van elkaar gemaakt en naar de filmpjes gekeken op de schermpjes voor onze neus. Ondertussen kregen we zo nu en dan wat te drinken en te eten, en om een uur of twaalf, één misschien (maakt allemaal niet uit, we verkeerden toch in drie verschillende tijdzones die dag) kregen we zelfs een complete maaltijd, inclusief taart en koekjes. Daarna vond ik het wel tijd om te gaan slapen, en met de 'wellness'-muziekzender in mijn oren viel ik uiteindelijk in slaap.

Vrijdag 13 juli

Een paar uur later (zoals ik al zei, eigenlijk was ik alle besef van tijd kwijt) werd ik weer wakker, in het vliegtuig dat opeens doodstil was. Aan de linkerkant van het vliegtuig zag ik de zon opkomen, rechts was het nog donker, en ik ging nog maar eens proberen te slapen. Niet lang, al gauw kwam er weer wat beweging binnen het vliegtuig en we kregen weer wat te drinken. Buiten begonnen bergen zichtbaar te worden en de piloot vertelde ons dat we bijna gingen landen. Teheran kwam in zicht en we keken onze ogen uit. Het was een enorme stad, met lange rijen precies dezelfde gebouwen, en de hitte was, om half zeven 's ochtends, al zichtbaar. Boven de stad hing een soort smog.

Op het vliegveld werden we meteen begeleid naar de ruimte voor Commercially Important Persons, waar we van alles te drinken kregen, met koekjes, en we samen met een aantal andere groepen moesten wachten op onze koffers. Die hoefden we trouwens niet zelf op te halen, dat werd allemaal voor ons geregeld, terwijl wij ons in de CIP-loge verveelden en nog wat rustten. Na ongeveer anderhalf uur mochten we gaan kijken of onze koffers er waren, en gelukkig hadden we allemaal onze bagage nog. Dit was ook onze eerste kennismaking met de Iraanse hitte, het was bijna onwerkelijk, zo heet. En met de Iraanse bevolking: in de vertrekhal stond het helemaal vol met mannen, vrouwen en kinderen, en alle vrouwen droegen hoofddoeken, sommige mannen een soort tulbanden. Ik voelde me daar wel een beetje ongemakkelijk als westerse CIP.



Na nog een halfuur werden we opgehaald om naar de 'green bus' te gaan en een tweede keer liepen wij door de hitte, zo snel mogelijk naar de bus met airco. We moesten vrij lang wachten voor hij echt vertrok, maar uiteindelijk was toch iedereen die er moest zijn aanwezig en kon de bus vertrekken. Terwijl we Teheran uitreden keken we onze ogen uit, zo anders als alles daar was, overall zand en stof, vervallen stenen huisjes, en de straten vol met gehooftdekte vrouwen. Maar we waren moe, en al gauw viel ik in slaap. Toen ik wakker werd, reden we al in de woestijn, zover als ik kon kijken niets dan zand en rotsen. Ik maakte een paar foto's en ging weer slapen.

Iets later gingen we bij het dorpje Qom van de snelweg af om te lunchen. Weer werden we bijna verdoofd door de hitte, en de 'tour guide', die op ons paste in de bus, vroeg ons zo snel mogelijk door te lopen naar binnen. In de CIP-room van dat wegrestaurant kregen we wat te drinken, en een hele tafel vol met verschillende soorten rijst en ongelooflijk veel vlees. Daarvan, en van allerlei vage groenten en salades die we aan een buffet mochten halen, aten we meer dan gezond was. Na nog een bezoek aan de geweldige Iraanse wc's (stinkende hurktoiletten) mochten we weer vier uur in de bus.

We zagen allerlei woestijnlandschappen, met kale rotsen, dorre boompjes, verlaten dorpjes, en vooral heel erg veel zand. Terwijl we wat om ons heen keken, of nog een beetje dommelden, werden we goed verzorgd. We kregen zoveel flesjes water als we wilden, een kussentje om op te liggen en een doosje met een zakje pinda's, een pakje drinken, een cakeje, en zo voort. Zo nu en dan stopten we bij een tolstation, maar verder reden we best goed door.



Wel viel het een beetje tegen dat we er ruim zeven uur over deden terwijl ons verteld was dat het maar vier uur was vanaf het vliegveld. Toen we Isfahan, de stad waar we zouden verblijven, naderden, zagen we steeds meer posters langs de weg die de International Physics Olympiad aankondigden, en we kregen al een beetje het gevoel bijzonder te zijn.

De posterdichtheid werd steeds groter, tot de bus stopte op een plek waar het erg groen was, in aanmerking genomen dat Isfahan midden in de woestijn ligt. Toen was het tijd om uit te stappen,

en snel haalden we onze koffers uit de bus waarna een Iraanse jongen ons een hand gaf en zich voorstelde als Ashkan. Op zijn naambordje stond TEAM GUIDE / NLD A. Naast hem stond een vrouw, en samen waren ze de gidsen van het Nederlandse team, de vrouw (Merhi) voor Yvette en Ashkan voor ons, natuurlijk. Hij begeleidde ons naar de derde verdieping van Dormitory 4, terwijl iemand anders mijn koffer omhoog droeg. Dat vond ik wel een beetje raar, maar wat ik ook probeerde, ik mocht mijn loodzware bagage (arme man...) niet zelf dragen. Op kamer ۳۰۱ en ۳۰۲ (301 en 302) hingen bordjes The Netherlands, Drian en ik namen de ene, Marcel en Rogier de andere. Yvette sliep niet eens in hetzelfde gebouw als wij.



Onze kamer was koel en ruim, we hadden airco en een koelkast, onze eigen douche en wastafel, allebei een soort bureautje en een paar kasten, en er stond nog een tafeltje in het midden, waarop thee en water voor ons klaarstond. Onze gids zou ons om kwart voor zeven op komen halen voor het welkomstfeest, legde hij in niet al te geweldig Engels uit. Ook kregen we van hem een IPhO-rugzak met daarin het programma en boekjes met informatie, een IPhO-pen, een IPhO-shirt en een IPhO-buiktasje, met in die laatste ook ons naambordje. Dat moesten we de hele olympiade dragen, zodat iedereen kon zien dat ik contestant Beek van, Roeland uit the Netherlands was. In de twee uur die we nog hadden, konden we eindelijk douchen en tandenpoetsen, en er kwam zelfs iemand vragen of we t-shirts hadden die gewassen moesten worden!

Rond tien voor zeven kwam Ashkan ons ophalen, terwijl we naar beneden liepen belde hij een paar keer iemand, in vloeiend Farsi (Perzisch) natuurlijk, dus waar hij het over had, wist ik niet. In ieder geval kwamen we beneden in de hal de gids van Indonesië tegen met zijn team, en samen liepen we naar buiten, waar het toen gelukkig al wat aangenamer was. Langzaam werd duidelijk dat ook Ashkan niet precies wist waar we heen moesten, maar met een rare route kwamen we een kwartier te laat aan op de Fountain Place, waar we nog lang niet de laatsten waren.

Het was daar geweldig, het werd net donker, je hoorde de krekels in het gras, het water van de fontein was mooi verlicht, er stond een enorm buffet voor ons klaar, er werd piano gespeeld en er klonk geroezemoes in alle talen van de wereld. Ik genoot van de sfeer, maakte kennis met een paar andere teams, bekeek wat van de Iraanse kunst die er hing, luisterde naar de muziek en de mensen en ondertussen wachtten we op het eten, dat wel een beetje vertraging had. Het was weer rijst, maar best lekker, en weer at ik vrij veel.



Na het eten begon iedereen wel zo'n beetje naar huis te gaan, en al gauw zeiden ook Ashkan en Merhi dat we mee moesten komen. Sneller dan op de heenweg waren we weer in de dormitory, en daar gingen Drian en ik meteen slapen, op het programma stond het ontbijt namelijk op half zeven (vijf uur Nederlandse tijd). Ik werd nog even wakker gehouden door wat jankende straatkatten, en het geluid van de airco die niet uit kon, was ook even wennen, maar ach.

Zaterdag 14 juli

Zaterdagochtend ging de wekker ongelooflijk vroeg, maar ja, we moesten er toch uit en rond kwart voor zeven liepen we met Ashkan naar het restaurant, de hitte begon toen al weer toe te nemen. Het ontbijt was niet bijzonder uitgebreid, er waren broodjes en honing en smeerkaas, cornflakes en flink veel watermeloen. Toch weer ruim genoeg om me vol te eten en daarna gingen we weer terug naar onze kamer om ons om te kleden voor de openingsceremonie. We dachten dat we tijd genoeg hadden, maar al voordat we begonnen waren, kwam de gids binnen om te zeggen dat we moesten gaan. Toen kregen we nog een probleem met onze kleren, want Drian en ik hadden speciaal hiervoor een pak meegenomen, Marcel en Rogier niet, en Ashkan zei dat we allemaal het-

zelfde aan moesten. Uiteindelijk hebben we het opgelost door ons oranje IPhO-shirt aan te trekken, wij ons pak daaroverheen.

Toen we allemaal klaar waren gingen we richting het Guest House, waar de meisjes sliepen. Daar moesten we nog een poosje wachten, maar uiteindelijk vertrokken we met het hele team, inclusief Yvette en twee gidsen dus, naar een parkeerplaats waar twaalf bussen stonden te wachten. Wij mochten met Moldavië, Mongolië, Montenegro, Nepal, Nigeria en Noorwegen naar bus 8, en met deze bus reden we naar het auditorium. Een gigantische zaal, helemaal vol met mensen van over de hele wereld, en ook heel veel Iraanse pers. Daar gingen we weer op alfabetische volgorde zitten en tot het begon, een halfuur later dan gepland, hebben we alle bijzondere kostuums en vooral ook de hoedjes van de teams om ons heen bekeken.



Tijdens de openingsceremonie hielden allemaal mensen een toespraak, bijvoorbeeld de Iraanse minister van onderwijs, de organisator en de president van de IPhO. Alle speeches kwamen wel ongeveer op hetzelfde neer, dat het geweldig was dat we allemaal bijeen waren en dat de sociale en culturele aspecten minstens zo belangrijk waren als de wedstrijd. Wat nog wel opviel was dat de minister tussen de regels door iets zei over 'arrogante landen die het vreedzame gebruik van kernenergie tegengaan'. Voor de toespraken was er trouwens nog een soort gezongen koranlezing, en het volkslied werd (staande) gezongen. Dit werd afgewisseld met artistieke optredens, zoals twee traditionele dansen, een muziekgroep en een mand

die buitengewoon snel op een oud Iraans snaarinstrument kon spelen. Het waren allemaal leuke dingen, maar net iets te lang, waardoor ze uiteindelijk wel gingen vervelen. Ook mochten alle teams nog om de beurt over het podium lopen, dat was wel leuk.

Na de ceremonie praatten we nog even met onze begeleiders, die we toen een aantal dagen niet meer zouden zien, en vervolgens mochten we weer in de koele bus 8 om de tweehonderd meter naar het restaurant te rijden. Daar aten we, rijst natuurlijk, met onze leiders, en daarna kregen we wat tijd om te rusten.

Eerst gingen we nog even met de gidsen geld wisselen bij de bank, en dat kostte wel even tijd want we waren niet de enigen met dat idee. We moesten ongeveer een halfuur in de rij staan in die snikhete bank, dat was niet helemaal leuk. Het lukte wel allemaal en een poosje later stonden we onze honderdduizenden rials te tellen. Terug in de dormitory ontdekten we dat die enorme stapel tijdschriften op de balie over de IPhO, over ons gingen, en we namen gelijk maar nummer één en twee mee. Op onze kamer heb ik ze gelezen, ze waren niet heel boeiend, maar het was leuk om wat meningen van mensen uit andere teams te lezen en foto's te kijken. Verder heb ik wat zitten lezen in al die andere foldertjes die we gekregen hadden en toen was het al gauw weer tijd om ons klaar te maken voor de excursie.

Weer naar bus 8, met dezelfde mensen, en daar moesten we wel een poosje wachten. Na een kwartier vertrokken we in een colonne met bus 7 tot en met 12, voor ons politie, achter ons aan een ambulance, dwars door Isfahan, waar iedereen op straat natuurlijk naar onze stoet keek. Overall was het verkeer ook voor ons stilgezet, zodat wij in één keer door konden rijden naar de Butterfly Garden. Daar wachtte ons nog wel een verrassing, want alle vlinders die in die 'garden' waren, waren opgeprikt en ingelijst. Het waren wel mooie vlinders, dus iedereen fotografeerde er weer op los en toen we toch bezig waren, maakten we ook maar even wat spontane groepsfoto's, met willekeurige samenstellingen. Tegenover de vlindertuin was nog een soort kas met daarin een heel vochtige tropische tuin met wat bomen en bloemen. Op zich wel mooi, maar niet zo indrukwekkend.

Toen moesten we een stukje lopen naar een parkje aan de Zyandeh Rud, de rivier die zo belangrijk is voor Isfahan. Eerst keken we nog even over de rivier vanaf het moderne bruggetje waarmee we overstaken, daarna moesten we het bord met een grote acht volgen door het park. In het park waren we dat bord al gauw kwijt, dus we liepen maar wat, kijkend naar de waterstroompjes, en ondertussen wéér allemaal groepsfoto's makend. Eén persoon stond dan een foto te maken van een paar mensen, en vervolgens kwamen er steeds meer mensen bij, die allemaal eerst even hun eigen toestel aan de fotograaf gaven. Uiteindelijk kwamen we bij de vogeltuin, een groot gebied met een net eroverheen waarin allemaal gewone en minder gewone vogels zaten. Daar hebben we die vogels bekeken, eenden, pauwen, een toekan, flamingo's, papegaaien, en nog honderd dieren waarvan ik de naam niet eens weet. Opeens moesten we wel heel erg haasten, want volgens Ashkan was onze bus 'leaving now'. Maar we waren (een kwartier later) nog op tijd, en we vertrokken weer met z'n allen.

De volgende stop was de Shaking Minarets, waar op het eerste gezicht niet zo veel aan te zien was, al waren ze best mooi. Leuk werd het pas toen iemand in één van de torens heen en weer ging bewegen, waardoor die toren mee ging doen, zonder dat de moskee bewoog. Even later ging zelfs de andere minaret meebewegen! Dit was al zevenhonderd jaar geleden zo ontworpen en gebouwd, om dit gebouw minder aardbevingsgevoelig te maken. Daarna vonden Rogier en Marcel het nog even nodig om een tachtigsecondenoorlog uit te vechten met de Spanjaarden, wat resulteerde in de ruil van Catalonië voor Zeeland. Om dit te vieren wilden we nog even met Spanje op de foto, maar voordat we klaarstonden kwamen er al tien anderen aanlopen, en dat was voor de rest van de mensen op het plein het signaal om er ook bij te komen, waardoor we uiteindelijk misschien wel honderd mensen op de foto hadden. Toen gingen we met bus 8 terug naar de universiteitscampus, waar we wéér rijst aten, en om een uur of tien gingen we slapen, we waren nog steeds wel moe van de reis en de volgende ochtend zouden we om zes uur op moeten staan!



Zondag 15 juli

We werden gewekt door Ashkan, onze mobieltjes konden we daarvoor niet meer gebruiken, want die hadden we in moeten leveren omdat we anders met onze leiders zouden kunnen communiceren, zij hadden de toets al gezien. Om half zeven kwamen we aan bij het restaurant, waar we weer hetzelfde als de dag ervoor ontbeten. Een halfuur later gingen we met de bus naar het 'gymnasium', de sporthal, waar we nog drie kwartier in de hitte moesten wachten.



ver, dat waar we maandenlang voor gestudeerd hadden. Gestudeerd moesten hebben.

Om kwart voor acht mochten we tussen alle pers door de zaal in, die helemaal volstond met houten wandjes, zodat ieder zijn eigen hokje had en met geen mogelijkheid kon zien wat de rest deed. Ik werd begeleid naar het tafeltje waarbij een bordje Beek van, Roeland NLD03 hing en mocht daar gaan zitten. Er lagen een rekenmachine, wat lekkere dingen, een flesje water en een grote envelop met mijn naam erop klaar. Het duurde nog best lang voor we konden beginnen, maar rond kwart over acht (weer eens een kwartier te laat dus) was het eindelijk zo

ver, dat waar we maandenlang voor gestudeerd hadden. Gestudeerd moesten hebben. In de envelop zaten weer een roze, blauwe en oranje envelop, allemaal één opgave. Ik begon toevallig met een opgave over een condensator, die leek er op iets wat we al geoefend hadden, dus dat ging ongeveer tot op de helft wel goed. Daarna raakte ik het overzicht toch wel kwijt, dus toen ben ik maar aan de blauwe begonnen; dimensieanalyse. Dat was niet zo moeilijk, en ik vond het ook wel leuk, tot ik ook bij deze opgave vastliep. Toen was er nog een beetje tijd over, waarin

ik snel probeerde nog wat van roze te doen, maar ik had veel te weinig tijd om me daar nog goed in te verdiepen. En een paar minuten later werd er geroepen dat we moesten stoppen, op dat moment was er niets meer aan te veranderen. In de bus terug naar het restaurant spraken we door wat we wel en niet goed gedaan hadden. Marcel was de enige die alles af had, Drian had maar één ding gedaan, Yvette en Rogier hadden ongeveer evenveel als ik gedaan, maar leken wel meer goed te hebben. Van de andere teams leken veel mensen ook niet helemaal tevreden, dat was wel een geruststelling voor ons. We lunchten en hadden nog even tijd voor onszelf, toen hebben we nog een poosje op bed gelegen.

Aan het eind van de middag gingen we Isfahan weer in, met de bus natuurlijk. Om de tijd te vullen, het was ongeveer anderhalf uur rijden, gingen de gidsen en de tour guide ons eerst leren hoe we I-P-h-O moesten roepen en daarbij klappen, dat was wel grappig. Daarna mocht er uit ieder land iemand naar voren komen om wat te vertellen over zijn land en daarna het volkslied te zingen. De verhaaltjes waren vaak niet zo goed te verstaan, maar de volksliederen waren erg leuk, en op deze manier leerden we de andere inzittenden van bus 8 een beetje kennen.



Al voordat we uitgezongen waren, kwamen we aan op het Imamplein, één van de grootste pleinen ter wereld. Daar moesten we weer het number-eight-sign volgen, een moskee in. We kregen overal nauwelijks tijd om foto's te maken, maar toch nog net genoeg om op iedere verdieping een groepsfotootje te schieten. De moskee was wel mooi, met bijzondere plafonds, muren en schilderijen, en vanaf de bovenste verdiepingen hadden we mooi uitzicht over het plein. Ook leuk was de hal waarin je, als je in de ene hoek stond, fluisterend met iemand in de andere hoek kon praten, en dan was je toch goed verstaanbaar.

Op het plein was het gezellig, overal zaten gezinnetjes met kinderen die in het water van de fontein speelden. Een klein meisje kwam naar me toe en vroeg wat, wijzend op mijn haar, en een gids vertaalde voor me dat ze vroeg wat ik met mijn haar gedaan had. In Iran is niemand blond...

We gingen een koninklijke moskee aan de overkant van het plein binnen, met prachtige mozaïeken op alle muren. Binnen was een grote ronde zaal met een enorme koepel. Een meneer die ik niet kende, vroeg nog of ik met hem op de foto wilde, dus dat deed ik maar, en vervolgens ook met de jongens uit Nepal, die zich afvroegen of iedereen in Nederland zo 'tall' was. En om mijn lengte mocht ik ook wel het 8-bordje vasthouden, want Amir, een gids, kreeg er een lamme arm van.

Buiten moesten we weer even I-P-h-O klappen en toen kregen we ijs, echt Iraans ijs, gekocht op de Bazaar. Het was een soort schepijs en het smaakte hetzelfde als de groene rijst die we overal kregen, dat was vrij verrassend. De smaak bleek 'saffron' te zijn, een soort graan, dat inderdaad ook over de rijst zat. Het werd wel een beetje een knoeiboel, vooral ook omdat ik eerst nog met mijn ene hand het bord omhoog moest houden, maar gelukkig nam een andere gids die toen weer over.

Tussen de paardenwagens door, die rondjes reden over het plein, liepen we naar een derde moskee, de publieke. Dat was te zien aan de blauwe kleur, terwijl de koninklijke groen was, vertelde de tour guide ons. We kregen weer een rondleiding door het gebouw, en ondertussen probeerde ik nog wat foto's te maken, wat wel moeilijk werd door de schemer. Daarna gingen we weer naar buiten, waar het intussen donker was geworden, en toen mochten we even uitrusten aan de fontein. De sfeer daar was geweldig, ik heb heel leuk met de gidsen zitten praten en ondertussen om me heen gekeken naar alles wat er op het plein gebeurde, en naar de jongens uit Mongolië die elkaar in de vijver gooiden. Alle bus-8-teams van drie verschillende continenten losten als het ware op in één groep, dat was echt leuk om te zien.



Om kwart over acht was het helaas alweer tijd om verder te gaan, lopend gingen we naar de plek waar we zouden dineren met de gouverneur-generaal van de provincie Isfahan, het Ab-basihotel. We mochten doorlopen naar de binnenplaats van dit vijfsterrenhotel, een gigantische tuin met allemaal verschillende hoekjes en natuurlijk overal fonteinen, en in het midden stond weer een heel lang en groot buffet voor ons klaar. We kregen een bekertje saffraansap (hoera!) en gingen met Ad en Wilke, onze leiders, aan een tafel zitten. Toen verscheen er een mevrouw op het balkon, die vertelde dat de voorzitter van de IPHO, die er al bijna veertig jaar bij betrokken was en zaterdagochtend nog een toespraak gehouden had, die middag aan een hartstilstand was overleden. Dat was wel een triest begin van het diner, en terwijl er nog wat mensen spraken, begon het zelfs even te regenen...



Toen het diner begon werd het al gauw weer droog en ik heb erg lekker gegeten, vooral van de dingen die geen rijst of vlees waren, meloen en chocoladetaartjes (behalve dan die taartjes waar saffraan in zat). Tijdens het eten hebben we met onze leiders wat gepraat over de toets, en over wat we allemaal al gezien hadden en zo. Marcel, Rogier en Drian hebben twee uur lang zitten discussiëren over van alles en nog wat, daar had ik na een poosje wel genoeg van, dus ging ik maar rondjes door de tuin lopen en genieten van alle luxe die we kregen. Ik werd zelfs nog spontaan uitgenodigd om aan tafel te komen zitten bij iemand uit Iran die geen woord Engels kon, maar dat was niet zo boeiend. Rond elf uur moest bus 8 zich weer verzamelen voor de terugreis, en we gingen weer met de hele optocht terug. In de bus hebben we vooral geslapen, we waren pas om half één terug op de universiteit, en we hadden nog een vol programma. Op advies van Merhi besloten we niet mee te gaan op de excursie van de volgende ochtend, zodat we een beetje uit konden slapen voor de practicumtoets dinsdag.

Maandag 16 juli

Maandagochtend stonden we rond half tien op, toen Ashkan ons een bakje met ontbijt kwam brengen. We hebben met z'n vieren op onze kamer gegeten, en daarna kwamen Marcel en Rogier bij ons op de kamer spelletjes doen. Ik heb nog even meegedaan met Set, en nog gewonnen ook. Toen was het tijd voor de lunch in het restaurant en we spraken met Ashkan af dat we zouden gaan zwemmen. Op maandag mochten de jongens zwemmen, niet tegelijk met de meisjes natuurlijk. Rogier en Marcel waren al vooruit gelopen, en met Ashkan en Drian liep ik naar het zwembad.



Onze gids wist niet echt waar we moesten zijn (en dat noemt zich gids...), maar gelukkig konden wij het wel ongeveer vinden.

Het zwembad was voornamelijk een overdekte bak met water, koud water, maar dat maakte niet zo veel uit in de hitte. Rogier en Marcel waren er al, en met z'n vieren hebben we wat wedstrijdje gezwommen en bommetje

gesprongen, tot Ashkan aan kwam lopen met een bal. Toen gingen we lummelen, eerst met z'n vijven, later deden ook de jongens uit Moldavië mee, dat was weer gezellig. We gingen door tot na half vier, terwijl onze excursie al om half vier zou beginnen. Het bleek dat Ashkan niet eens wist dat het al zo laat was, maar de excursie begon toch een uur later dus we hadden nog genoeg tijd. Weer in de bus moesten we zelfs nog een poosje wachten, rond vijf uur vertrokken we naar de onderzoekscentra van de universiteit.

Het begon met een grote hal waar een honderd meter lange bak met water en nog wat apparaten stonden. Daar kregen we eerst een vrij lange 'presentatie' (hij las eigenlijk gewoon zijn Power-Point voor) over wat er in dat centrum allemaal onderzocht en ontwikkeld werd. Na een hele poos kregen we wat demonstraties, maar die vielen ook wel tegen. De eerste was een golfmachine, als tweede lieten ze een onderwaterstofzuiger zien. Toen gingen we weer even in de bus naar het volgende onderdeel, een laboratorium waar onderzoek gedaan werd naar supergeleiding. De presentatie daar werd gehouden in een computerlokaal, dus samen met de Nepalezen heb ik me daar

beziggehouden met het opstarten van een computer, maar zodra dat gelukt was, was de presentatie afgelopen. In een andere ruimte liet iemand ons daarna zien hoe een klein metalen cirkeltje rondjes bleef zweven boven een met stikstof gekoeld magneetje. Toen was het daar weer afgelopen en we gingen naar een 'science garden' voor kinderen.

Terwijl we steeds weer aangespoord werden om ons te haasten, liepen we door een gebouw heen naar een soort loods, waar allerlei apparaten en speelgoedjes stonden. Er was bijvoorbeeld een heel grote bliksemgenerator, en een combinatie van een stroboscoop en een ballenschietmachine, waardoor het soms leek of de ballen omhoog bewogen. In een andere hal was van alles met geluid, zoals een robot die Beethoven kon spelen op de piano en een harp met laserstralen in plaats van snaren. Daar hebben we een poosje rondgelopen en gespeeld, en al gauw was het weer tijd om te gaan. In de bus vroeg een van de Nepalezen of ik in zijn vriendenboek wilde schrijven, dat wilde ik natuurlijk wel, en dat was erg gezellig. Daarna kreeg ik van hem een maskertje uit Nepal, heel leuk.

Na het eten begonnen de Duitsers, twee tafels verderop, een toren te bouwen van hun flesjes drinken. Toen ze een stuk of tien flesjes op elkaar hadden staan, mikte Drian met een ander flesje, en terwijl de Duitse toren uiteenviel begon het hele restaurant, vierhonderd man, te juichen en te applaudiseren, dat was erg grappig. Na wat vergeefse pogingen van Rogier en Marcel om een toren met nog meer flesjes te bouwen, gingen ze over op een piramide van papieren bekertjes. Er gingen steeds meer mensen meedoen en uiteindelijk waren we met Nederlanders, Nepalezen en Noren bekertjes aan het zoeken, voor de toren van elf bekertjes hoog die (dat kostte even rekenen) tweehonderd-twintig bekertjes bevatte. En iedereen die langskwam ging er een foto van maken, we kregen de kans niet om hem af te breken. Toen we dat uiteindelijk toch deden, sorteerden we de bekertjes op kleur en omdat niemand ze aan wilde nemen en ze niet in een prullenbak pasten, stapelden we ze op en bonden we ze vast aan een pilaar. Tegen die tijd waren we de enigen in het restaurant, dus wij liepen ook maar naar 'huis'. Daar keken we nog even wat dingen door voor het practicum en daarna gingen we weer op tijd slapen.



Dinsdag 17 juli

Voor ons gevoel erg vroeg kwam Ashkan ons weer wakker voor het practicum. We ontbeten een beetje en gingen toen weer veel eerder dan nodig was naar het gymnasium. Daar hebben we ons een uur in de schaduw zitten vervelen, tot we om acht uur naar binnen mochten, weer naar onze eigen plaats waar een nieuwe, groene envelop klaarlag en een grote doos op tafel stond.

In een nogal lange inleiding werd iets uitgelegd over energieniveaus van licht, daarna over de spectrometer en de andere apparatuur die we hadden. Het leek best ingewikkeld, maar de eerste opdrachten gingen helemaal niet over energie, alleen over lichtintensiteit en golflengtes. Dat was allemaal niet zo moeilijk, maar het was wel veel werk, vooral toen we twintig metingen moesten doen en met al die metingen dezelfde berekening moesten uitvoeren, en daarmee dan wéér een berekening, en nog een berekening, en dan weer twintig metingen, enzovoort... Kortom, heel erg veel werk en weinig natuurkunde. Hierdoor had ik nauwelijks genoeg tijd om sectie 2 af te maken, terwijl in sectie 3 nog acht van de twintig punten te krijgen waren. En in de derde sectie werd er pas echt iets gedaan met de energieniveaus, waar het eigenlijk om ging, dus dat was wel jammer.

Tijdens de lunch, weer in het restaurant, spraken we de opgaven en onze antwoorden nog eens door, en het leek wel alsof ik best veel goed had, maar een hoge score kon ik zeker niet meer halen door het ontbreken van deel 3. Na het eten gaf Ashkan ons een spelletje waarbij je een metalen tol moest laten zweven boven een magneet. Daar zijn we heel lang mee bezig geweest ('t was vrij moeilijk), tot er niemand anders meer in het restaurant was, toen zijn Drian en ik op onze kamer verdergegaan. Ondertussen hebben we gezocht naar een formule voor het aantal

bekertjes in de piramide van maandagavond, ik vond hem als eerst. $\frac{1}{6}n^3 + \frac{1}{2}n^2 + \frac{1}{3}n$. We hoefden toch geen natuurkunde meer te doen...

Die middag gingen we weer met de bus Isfahan in, en onderweg hebben we even de volksliederen gedaan van de teams die we nog niet gehad hadden, daarna ging iedereen die wilde nog een keer. Nepal heeft nog een hele poos staan zingen, dat vond iedereen erg leuk, we hebben met het voltallige Nederlandse team het Wilhelmus nog eens gezongen, en de Noren, die erg goed konden zingen, hebben nog wat liedjes gezongen.

In Isfahan gingen we eerst een kerk bekijken. In de stad wonen naast de moslims ook veel (Armeense) christenen, en die zijn ook vrij om hun eigen godsdienst uit te oefenen, zolang ze zich maar aan de Iraanse wet houden. Die schrijft dus wel hoofddoekjes voor. Ook de kerk bleek niet helemaal vrij van islamitische invloeden: het gebouw had een grote koepel en was niet ingericht als een westerse kerk. De muurschilderingen leken ook meer op die in moskeeën dan op wat we in Nederland zien. Daaraan gingen we naar het museum achter de kerk waar wat teksten van honderden jaren oud te zien waren, en ook een bijbeltekst die geschreven was op een haar! Verder hebben we natuurlijk weer overal groepsfoto's gemaakt, en ik heb een beetje rondgelopen en gekletst met Amir, was gezellig. Buiten op de trap daarna nog een foto met de hele bus, en toen moesten we weer de bus in naar de rivier, waar we langs een aantal historische bruggen zouden lopen.



Voor we uitstapten, werd ons nog eens op het hart gedrukt bij de groep te blijven en op te passen, het was een erg gevaarlijke wijk volgens de gidsen. Maar het was erg prettig, 's avonds in het donker langs de koele rivier. Net als op het grote plein zaten hier overal mensen met kleine kinderen te picknicken op de oever, en op bankjes en muurtjes zaten oude heertjes wat te praten. Wanneer ik sjalam tegen ze zei, zeiden ze sjalam terug en lachten ze heel aardig, dat vond ik natuurlijk wel leuk. Daar heb ik me, samen met een Nepalees, zo'n beetje de hele tocht langs de rivier mee vermaakt. De bruggen waren ook erg mooi, vooral als ze in het donker met tientallen lampen verlicht werden. Ik ben veel bezig geweest met er foto's van te maken, wat moeilijk was door het donker, en helaas was ik een statiefje vergeten, maar sommige zijn toch goed gelukt. En wat gidsen hebben geprobeerd mij allemaal Farsi te leren, dat was leuk. We aten op de oever ook nog een witte Iraanse Magnum, en ondertussen werd ik geïnterviewd voor de Symmetry, het tijdschriftje.

Rond negen uur hadden we weer buffet, deze dag bij één of andere bank. Het eten was helaas weer van hetzelfde cateringbedrijf als altijd, dus weer precies als op de andere dagen. Ik besloot de rijst maar te laten liggen en at brood en salade. We zaten ergens op een grasveldje, samen met Ad en Wilke, met wie we de tweede toets nog een beetje na konden bespreken. Ik begon intussen wel een beetje te vrezen dat ik het niet zo goed gedaan had. Toen het afgelopen was, moesten we ons weer bij het 8-bordje verzamelen, daar wachtten we tot onze bus voor de deur kwam rijden (stel je voor dat we nog een stukje zouden moeten lopen!). Vanuit de bus ging ik samen met de jonge uit Nepal zwaaien naar alle mensen in de auto's naast ons, en steeds verbaasde ik me weer over hoe leuk al die Iraniërs dat vonden.

Woensdag 18 juli

De volgende ochtend, woensdag, konden we gelukkig weer wat later opstaan. We ontbeten niet anders dan de andere ochtenden en daarna was het weer tijd voor excursie. In de bus zat de gids van Noorwegen bij ons, en die vroeg of wij het spel Maffia kenden. 'It's very easy', zei hij, en daarna is hij een halfuur bezig geweest het uit te leggen. Het was een spel waarbij iedereen een bepaalde rol heeft die de anderen niet weten, en dan is het de bedoeling om de mensen die mafia zijn te 'vermoorden', en de mafia moet dat voorkomen door de anderen ervan te overtuigen dat ze het niet zijn. We spraken af om zoveel mogelijk mensen te zoeken zodat we het die avond konden spelen.



Deze keer ging de reis naar een plein met aan vier kanten een soort moskee. Volgens de tour guide stonden tegenover elkaar moskeeën die contrasterende eigenschappen uitbeelden, zoals studeren tegenover luiheid. Ze waren allemaal weer mooi, maar wel steeds minder verrassend, door de hoeveelheid moskeeën die we al gezien hadden. In een kelder van eentje gingen we weer met z'n allen op de foto, in een andere keken we naar wat meisjes van de kunstacademie die aan het tekenen waren, en op het plein (waar het trouwens ongelooflijk heet was in de zon) stelde Behnaz, de gids van Mongolië, me nog voor aan een paar van haar vrienden. Toen we daar klaar waren, kwam er opeens iemand van de televisie die mij wilde interviewen. Met Amir als tolk vroeg een Iraanse mevrouw mij van alles over de olympiade, van die vragen die in het Nederlands al moeilijk te beantwoorden zijn, dus in het Engels kostte dat wel wat moeite en het ging niet heel geweldig, maar het was leuk om mee te maken.

Daarna was het eindelijk tijd om te 's hoppen', in de grootste en belangrijkste bazaar van Isfahan, aan het plein. In de bazaar was het heel vol, overal stonden en liepen en fietsten mensen, maar er hing een gezellige sfeer in dit overdekte winkelcentrum. We liepen een beetje rond met het Nederlandse team en onze gidsen en keken in de vele winkeltjes met allerlei soorten handwerk; tapijtjes, sieraden, doosjes, enzovoort. Prijskaartjes lijken ze daar niet te kennen, dus als je wilde weten hoeveel iets kostte ging je het vragen. En dan pakte de winkelier zijn rekenmachine, typte het bedrag en liet het je zien. Ik heb een echt Iraanse pen van 'camel bone' gekocht en een dienblaadje met een handgemaakte versiering voor mijn ouders (Merhi vond dienblad trouwens een geweldig woord). Verder nog wat kleine dingetjes, na wat af te dingen natuurlijk. Dat wil zeggen: een ander bedrag intoetsen op de calculator. Aan het eind heb ik nog een poosje staan praten met een of andere verkoper, een die tenminste Engels kon, dat was wel leuk. Daarna zijn we nog even het plein opgelopen om nougat te kopen, volgens Merhi en Ashkan was dat typisch Isfahaans, ze waren wel geschokt toen ik zei dat het in Nederland in iedere supermarkt te koop was.

Op de terugweg gingen we weer een heleboel zingen, ook een Iraans volkslied dat de Iraniërs ons probeerden te leren. De Noren zongen ook een liedje dat net zo klonk als De uil zat in de olmen, dus met veel plezier gingen wij in het Nederlands meezingen, en met koekoek deed de hele bus mee. Marcel en Rogier gingen Busje komt zo zingen, en ook dat sloeg wel aan, de rest vond 'busjkezo' niet zo moeilijk om uit te spreken, en dat er geen melodie meer in zat vond niemand erg.

Die middag na de lunch gingen we weer zwemmen, woensdag was weer jongenszwemdag. Drian ging niet mee, dus ik liep met Marcel (Rogier vond een andere route korter) naar het zwembad. Daar was het veel voller en gezelliger dan maandag, en we gingen met een heel grote groep met een gooidingetje spelen, Iran tegen de rest. Dat was grappig en wel lekker, even sporten (ik werd er vrij moe van) in het koude water na al dat hete weer. We gingen eruit toen Marcel geen zin meer had, en bij nader inzien hadden we dat erg goed gedaan, want daarna ging iedereen en werd het nogal druk in de kleedkamer.

's Avonds gingen we naar een soort paleis, hoog met allemaal pilaren aan de voorkant en daarachter een groot gewelf, helemaal beslagen met zilver, erg mooi. Daarbij zat een man Iraanse muziek te spelen op een gitaarachtig instrument, en dat vonden vooral alle Iraanse mensen helemaal geweldig. Twee keer zat ik met een tour guide te praten, eerst die van bus 8 en toen een onbekende, en beide keren stonden ze plotseling op om me mee te nemen naar de muzikant. Hij speelde melodieën waar alle Iraniërs bij konden zingen, en dat deden ze dan ook allemaal. Ad en Wilke waren daar ook weer, dus we hebben samen op een muurtje gegeten. Gelukkig was het deze avond een voedselpakket in plastic, voornamelijk koud en zonder rijst, het was niet erg uitgebreid maar voor de afwisseling wel lekker.

Bij het verzamelen van de bussen hebben we ons als bus 8 nog even goed laten horen aan de andere groepen door lekker hard I-P-h, I-P-h, I-P-h-O-P-h-O te schreeuwen en te klappen. En om te bewijzen dat wij toch echt de leukste bus hadden, verzonden we ook nog de variatie number eight, number eight, number number number eight. Terwijl we stonden te wachten hebben we nog even geprobeerd Yvette een echte s te laten zeggen in plaats van sj, wat al gauw leidde tot wedstrijdes wie het langst kon sissen. Een Moldaviër won, maar ik werd tweede. In de bus deden we pantomime, met zes mensen uit vier verschillende landen, daarbij moesten we weer erg lachen. Ivars alien leek wel erg op zijn uitbeelding van een boerka, niemand begreep dat ik een kip was die een ei legde (de kip en het ei apart wel, maar dat was de bedoeling niet) en zowel Nepalezen als Iraniërs blijken niet eens te weten wat peanut butter is, laat staan dat ze het uit kunnen beelden.



Die avond spraken we af dat we bij de fontein Mafia zouden gaan spelen, maar ook daar ervoeren we weer de Iraanse stiptheid. Het duurde wel een uur voordat er niemand meer nog even ergens iemand op moest gaan halen of zo, maar uiteindelijk hadden we wel bijna twintig mensen, uit onze bus, maar ook uit landen van voormalig Joegoslavië. Zo leerde ik ook nog mensen kennen die niet een nationaliteit met een N hadden, bijvoorbeeld Bosniërs en Kroaten. Het spel was erg leuk, en ook zeker goed voor mijn Engelse spreekvaardigheid, omdat we voortdurend bezig waren met het aantonen van onze onschuld en met het beschuldigen van anderen. Na het eerste potje deden we nog een potje, en deze keer mocht ik de detective zijn. Dan werd mij met gebaren, terwijl iedereen zijn ogen dicht had, verteld of iemand mafia was of niet, maar toen ik dacht alle mafia's te hebben, bleek dat ik de gebaren helemaal verkeerd begrepen had. Ik dacht dat de spelleider alle keren knikte, maar hij bleek verschillende bewegingen te hebben voor ja en nee, die ik niet onderscheidde. Cultuurverschillen... Daar moesten we later erg om lachen, maar het maakte het potje een beetje raar. Intussen was het al half twee, en veel mensen gingen naar bed, dus wij deden dat ook maar.

Donderdag 19 juli

Voor donderdag stond er 'camping' op het programma, maar wat dat inhield, wist niemand. De gidsen ook niet, maar die wisten bijna nooit meer dan wij. We stonden niet erg vroeg op, want Ashkan had ook tot diep in de nacht Mafia gespeeld, en zoals gebruikelijk vertrokken we drie kwartier later dan gepland met de bus. De camping was vrij ver weg, we moesten eerst heel Isfahan door en daarna nog een poosje. Onderweg hadden we wel mooi uitzicht over de stad, en we kwamen ook nog langs een rare berg met de vorm van een leeuw. Uiteindelijk zagen we weer IP-hO-vlaggen hangen en toen waren we bijna op bestemming.

Niet echt een camping, maar een grasveld met daaromheen allemaal hutjes, waarin alle landen ingedeeld waren. Bijna meteen moesten we het butje weer uit om naar een groot grasveld te komen, waar iemand ons (alle deelnemers aan de olympiade en hun gidsen) welkom heette. Vervolgens kregen we een warming-up, we moesten steeds nadoen wat een groepje mannen op het podium deed, en opeens leek onze groep van vierhonderd natuurkunde-'studies' toch bijna sportief!

Daarna werden we uitgenodigd om ons te verspreiden over het terrein en mee te spelen op de verschillende sportvelden.

Ik heb een poosje met wat mensen bij het boogschieten gezeten, maar daar was de rij wel erg lang en zonovertogen, dus ging ik zelf maar niet schieten. Wat later heb ik wel gebadmintond, twee tegen twee, niet één potje gewonnen natuurlijk, maar het was leuk. Verder heb ik wat rondgelopen langs alle velden en workshops, tot we gingen eten. Een ingepakt pakket met rijst, alsof we dat nog niet genoeg hadden gehad. 's Middags heb ik nog wel geschoten, ging wel goed, geschaakt met Marcel, verloren, en weer gebadmintond. Aan het eind van de middag was de finale van het voetbaltoernooi, tussen Afghanistan en Georgië. En nog keer bleken de vooroordelen over de deelnemers aan een natuurkundeolympiade niet waar te zijn: de finalisten konden allemaal heel goed voetballen. Maar ik was meer bezig met het drinken van die heerlijke 'lemon juice' die in een tankje naast het veld stond. We probeerden ook nog een potje Mafia te organiseren, maar helaas konden we niet genoeg mensen vinden.



Om een uur of vijf was het tijd om gedenkboompjes te plaatsen, ieder land kreeg een kleine boom in een potje, om neer te zetten in de gaten rondom één van de sportvelden (in deze gaten was iedereen die dag al een keer gevallen). Het duurde een poosje voor we ons team bij elkaar hadden, het duurde nog langer voor we het bord van The Netherlands gevonden hadden, maar uiteindelijk stond ons boompje er en konden we ermee op de foto. Daarna nog iets op de gedenkplaat geschreven en toen mochten we ons tegoed gaan doen aan acht gigantische tafels met een berg augurkachtige dingen erop, en een paar schaaltes met watermeloen. Ondertussen heb ik met Yvette, die nogal gek werd van haar persoonlijke gids, Merhi na zitten doen, een beetje flauw, wel erg grappig. Toen hebben we heel veel koekjes gepakt en zijn we gaan luisteren naar het afsluitende concert van de sportdag. Het was niet vervelend, maar al die Perzische muziek en dans die we al een hele week voorgeschoteld kregen begon toch wel ietwat saai te worden. Ook de Iraniërs waren niet enthousiast, volgens hen was het helemaal geen Iraanse maar Turkse muziek.

Om half negen gingen we weer terug met de bus, onderweg zongen we weer in alle talen van onze bus en sommige mensen sliepen alvast wat, want we waren allemaal vrij moe. Ruim een uur later, terug op de campus, kregen we nog diner! Daar had niemand zin in, dus al snel waren we klaar en was het weer tijd om Mafia te spelen. Of eigenlijk was het eerst nog tijd om te wachten op de spelers, tot we uiteindelijk maar gewoon besloten om te beginnen. Deze avond waren er meer mensen dan woensdagavond, bijvoorbeeld ook een hele groep vrouwelijke gidsen. Toen er één van hen aan mij werd voorgesteld, wilde ik haar een hand geven, maar dat mocht niet in Iran, bedacht ik toen ze me een beetje raar aankeek. Mafia was weer erg leuk, en we speelden bijna tot twee uur, toen de meisjes met hun gidsen terug moesten naar het guest house en we niet genoeg mensen meer hadden.

Vrijdag 20 juli

Vrijdag stonden we nóg later op, inmiddels vertrouwd met de gemiddelde vertraging van een uur. Marcel en Rogier hadden geen zin om mee te gaan op excursie, zij bleven op hun kamer om daar de hele dag te gaan schaken en Catannen. Ik was nog erg moe, dus in de bus naar de porseleinfabriek heb ik vooral geprobeerd te slapen, wat helaas niet lukte totdat we vijf minuten van bestemming verwijderd waren. Bij het binnenkomen van de fabriek vreesde ik even dat het weer niet al te boeiend zou worden, maar het viel mee.

Het was echt een fabriek, vol lopende banden, robots, ovens, enzovoort. Overal bleven we wel weer even staan om een filmpje te maken van al die apparaten die servies met de ingewikkeldste vormen konden maken, van de hele treinen van theekopjes, van borden en schalen die in grote

stapels door machines gingen. En, hoe kan het ook anders, iedere tien minuten weer samen op de foto. Aan het eind kwamen we in een grote hal helemaal vol met vrouwen, allemaal met dezelfde hoofddoek op. De fabrieksgids vertelde ons dat zij de figuurtjes en patroontjes op het servies plakten, ze waren allemaal met een ongelooflijk grote snelheid aan het werk. Op het filmpje dat ik ervan maakte leek het net alsof het op dubbele snelheid afgespeeld werd.



Na nog wat foto's, met om mij heen bijna alleen gidsen, kwamen we weer buiten, en aan de overkant gingen we naar binnen voor iets lekkers. Behalve watermeloen, gele pruimen en het andere Iraanse fruit, waren hier ook chocolaatjes, waar we ons weer goed aan vol konden eten. We deden ons IPHO-klapje nog een keer, en de number eight natuurlijk ook, en gingen toen de bus weer in. Dat wil zeggen: we bleven tien minuten voor de deur staan, want Oreka (Nigeria) wilde mij voor laten gaan en ik haar. Toen de gidsen wat ongeduldig begonnen te worden ben ik toch maar voorop gegaan, tot grote vreugde van haar.

In de bus ben ik bij de gidsen gaan zitten, dat leek me wel gezellig en dat was het ook. Onderweg werd ik ook weer geïnterviewd, door dezelfde mensen als een paar dagen eerder, maar gelukkig stelden ze nu wat andere vragen en het antwoorden ging een stuk beter. Amir, die weer tolk was, zei enthousiast dat een derde interview helemaal geweldig zou gaan. Ook daarna was het nog leuk in de bus, en na drie kwartier kwamen we aan bij de staalfabriek. Daar werden we eerst weer heel blij (weliswaar in Farsi) welkom geheten door de directeur, maar in die tijd heb ik vooral gekletst met de Nepalezen die naast me zaten, eigenlijk was dat wel interessanter. De mensen uit Iran hadden ook niet echt geluisterd en we maakten er grapjes over. Ze leerden ons in het Iraans vragen of iemand geluisterd had, en iedereen gaf hetzelfde, ontkennende antwoord.

Vervolgens hadden we lunch in een zaaltje daar, te beginnen met een vaag koud soepje dat niet te eten was. Het hoofdgerecht daar was weer een kant-en-klaar rijst-met-vlees-pakket, waarvan de jongen uit Nepal naast me vreesde dat er koeienvlees in zou zitten. We hebben erg gelachen om al die keren dat zijn bord terug naar de keuken ging en weer terugkwam, en om de meneer die het uiteindelijk oploste door gewoon, het vlees aan de kant te leggen. In de rij voor de wc kwam ik de Zwitsers tegen, toen ze ontdekten dat ik Duits verstond en ook kon spreken, werd ik meteen uitgenodigd om bij hen aan tafel te komen zitten. Daar hebben we even gepraat over onze bezoeken aan Zwitserland en Nederland in een mengeling van Duits en Engels (Duits ging toch niet zo gemakkelijk meer na een week Engels praten).



Na het eten mochten we de helmen opzetten die op onze stoelen in de bus waren gelegd, wat weer een hoop foto's opleverde. In bouwvakkerkostuum liepen we toen het gedeelte van de fabriek binnen waar het staal met veel hitte en lawaai gemaakt werd. Vanuit de ovens sprongen vonken meters ver, en het verbaasde me hoe weinig er gedaan werd om ons uit het bereik daarvan te houden. Uiteindelijk vonden ze het toch te gevaarlijk worden en we moesten weer terug naar de bus, waar iemand van de fabriek ons nog wat dingen vertelde. De keer daarna dat we uit mochten stappen, kwamen we in een grote hal waar

platen zestien keer dunner en langer gemaakt werden. Van het gloeiend hete staal kwam, ondanks het koelwater dat er met veel kabaal overheen gestort werd, nog erg veel warmte af en het was niet bepaald een prettig klimaat op de brug waarover de door de fabriek liepen, misschien nog wel vijftien graden warmer dan buiten. Ten slotte gingen we nog even kijken in het gebouw waar de rollen geverfd werden, dat was niet zo opwindend maar wel leuk.

Op de terugweg genoten we weer van het samen zingen, we hebben alles gezongen wat we konden bedenken. Hoofd, schouders, knie en teen, The song that never ends (tot vervelens toe), een Noors liedje met een grappig dansje over een vis, Van voor naar achter, van links naar rechts, en zo gingen we door tot we (veel te snel al) weer terug waren. Onderweg deelden we ook e-mailadressen en de Iraanse nougat (of gaz, zoals ze zelf zeiden) die we in twee grote dozen gekregen hadden van de staalfabriek. Op onze kamer begon ik al een beetje met het inpakken van mijn koffer, opeens beseffend dat het morgen alweer helemaal voorbij zou zijn. Het leek me wel een vrij onmogelijke opgave worden, we hadden zo veel souvenirs en boekjes en foldertjes gekregen dat ik vreesde dat ik het allemaal niet thuis zou krijgen.

Na het diner was er een 'astronight'. Dat bleek niet echt meer te zijn dan een paar telescopen op het grasveld voor het restaurant, wat best interessant was, maar het voldeed niet helemaal aan de verwachting van een astronight. Ik heb even door een telescoop naar de maan gekeken, en naar Jupiter. Van die laatste kon je vier manen zien, dat was wel bijzonder. Daarna zijn we maar in een kringetje op het gras gaan zitten met wat mensen uit bus 8 en ook mensen die we pas die avond leerden kennen, zoals een jongen uit Brazilië. Ondertussen nodigden we iedereen uit om bij de fontein Maffia te komen spelen vanaf elf uur tot zonsopgang. Het was tenslotte de laatste keer dat we met deze mensen Maffia konden spelen... Terwijl we wachtten tot het tijd was om te beginnen, praatten we over van alles en nog wat, en zongen we weer liedjes.

Iets voor elfen liepen we naar de fontein, en binnen een kwartier hadden we te veel mensen voor één spelletje, dus we splitsten ons op in twee groepen. Dat had wel voordeel: in plaats van steeds te moeten wachten tot het potje weer voorbij was, kon je al veel sneller meedoen bij de andere groep. Toen ik al een potje of vier gespeeld had, kwamen de Spanjaarden ook aanlopen. Zij hadden alvast hun 'souvenirs' van de vlaggenmasten getrokken en droegen de IPhO-vlaggen als een cape om zich heen. Iemand begon toen met de Macarena, en onder begeleiding van Spanje stonden we al snel met z'n allen op het pleintje om één uur 's nachts de Macarena te dansen.

Later heb ik nog een blik pistachenoten (dat toch niet in mijn koffer paste) uitgedeeld, tot groot plezier van iedereen, en de rest van de nacht hebben we doorgebracht met praten, zingen, Maffia spelen en pantomime doen. Rond vier uur begon iedereen toch wel moe te worden, dus ons plan om tot 'dawn' door te spelen lieten we maar varen. Zóveel Maffia ging vervelen en we zouden zaterdag nog sluitingsceremonie hebben. In het slaapgebouw gingen een paar jongens nog even de laatste nacht vieren door willekeurig kamerdeuren open te gooien, douches aan te zetten, mensen te behangen met wc-papier en meer van zulke streken, maar ik zag dat niet zo zitten en ging slapen. Om vijf uur maakten de jongens me wakker om welterusten te zeggen, daarna heb ik heerlijk twee uur lang geslapen.

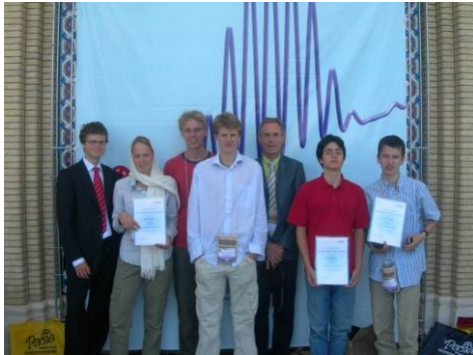
Zaterdag 21 juli

De volgende ochtend hadden we ons laatste Iraanse ontbijt, dat ik waarschijnlijk niet zo zou gaan missen. Onder het eten speculeerden we over onze prijzen, en het gerucht dat de grens voor een eervolle vermelding op 22 punten zou liggen, stemde me niet echt hoopvol. Yvette, Rogier en Marcel schrokken ook van de bronsgrens, die volgens sommigen bij 36 punten lag. Ze hadden al uitgerekend met de hints die Ad en Wilke ons gegeven hadden, dat ze geen van drieën boven de 35 uit zouden komen. Dat was wel een teleurstelling voor hen, ze hadden toch wel op brons of misschien zelfs zilver gerekend.

We liepen naar het auditorium, waar de olympiade afgesloten werd. Tijdens het wachten tot het begon, kwam Ad al naar ons toe om onze vermoedens te bevestigen: Drian had veertien punten, ik had er twintig, Marcel, Rogier en Yvette hadden respectievelijk 30,2, 30,3 en 30,4 punten. Niet meer dan drie eervolle vermeldingen voor Nederland dus. De ceremonie begon weer met koranlezing en volkslied. In groepen werden de eervolle vermeldingen en medailles uitgereikt, steeds door een andere belangrijke persoon. En de meisjes werden gefeliciteerd door een vrouw, de jongens door een man. Tussen de uitreikingen door kregen we beelden



te zien van de afgelopen dagen, traden er nog wat muzikanten op, werd Waldemar Gorzkowski (de overleden voorzitter) herdacht, en hielden hoogwaardigheidsbekleders nog een toespraak in Perzisch of Engels. Ten slotte werd er een cadeau gegeven aan een vertegenwoordiger van Vietnam, omdat daar de olympiade van volgend jaar gehouden wordt. Uit Vietnam kregen we ook een filmpje te zien, zag er mooi uit, en toen was het afgelopen.



Nadat we buiten een paar foto's hadden gemaakt van ons team, gingen we de bus in, die we onmiddellijk weer verlieten omdat we bedachten dat we die tweehonderd meter ook wel konden lopen. Zo waren we als eersten in het restaurant voor de lunch, die ik nog veel minder zou gaan missen dan het ontbijt. Negen dagen lang twee keer per dag rijst is toch een beetje veel van het goede. Na het eten kwam Amir nog aanlopen met het sign van bus 8, voor mij. Ik had gevraagd of ik het mocht hebben, en hij had dat voor me geregeld. Maar ik moest het niet meer meenemen naar de bus, zei hij, want dan wilde iedereen

het mee naar huis nemen. Hij schreef zijn e-mailadres er nog op en toen stopte ik het veilig in mijn tas.

Daarna wilden we onze rials weer in gaan wisselen, maar na een hele poos in de rij staan bij de bank, werd ons verteld dat ze niet inwisselbaar waren. Uiteindelijk zijn Yvette en ik naar een winkeltje gegaan, waar we de verkoper met veel gebaren duidelijk konden maken wat we wilden, en toch nog tien dollar kregen, beter dan niets. Toen moest ik toch echt aan mijn koffer beginnen. Om mijn ruimbagage zo licht mogelijk te houden, deed ik alle boeken in mijn rugzak, en alle andere zware dingen ook. De koffer paste net dicht (met de acht bovenop!) toen ik wat minder nuttige spullen weggegooid had, en mijn handbagage was loodzwaar, maar ik had alles ingepakt! Dit alles zelf drie verdiepingen over de trap naar beneden brengen was niet echt een pretje...

Op de parkeerplaats werd tot mijn grote teleurstelling verteld dat het niet uitmaakte in welke bus we zouden gaan zitten. Dat betekende dat we nooit meer met bus 8 samen zouden zijn. In de hoop daar nog iemand te treffen, ging ik zitten in de bus met onze eigen chauffeur, maar die was volledig gevuld met mensen die ik niet kende, wat de reis naar het farewell banquet een stuk minder leuk maakte dan de andere busritjes. Aangekomen gingen we eerst ergens zitten, maar na een paar foto's stond ik alweer op om vast te beginnen met afscheid nemen van iedereen. We moesten namelijk al om half tien weg van het feest, vanwege ons vliegtuig dat de volgende ochtend uit Teheran zou vertrekken, en ik wilde genoeg tijd hebben om alle mensen die ik had leren kennen gedag te zeggen. Zin in eten had ik toch niet, dat was wel weer voordelig.

Langzaam liep ik iedereen van de bus langs, gaf de jongens een hand en bedankte ook de vrouwelijke Maffiaspeelsters, team guides en tour guides (wat wel wat ongemakkelijk is als zelfs een hand geven niet mag). Ze waren allemaal erg ontsteld dat we al weg moesten, maar ja, daar kon niemand wat aan doen, we hadden al geluk dat er voor ons een bus eerder terugreed. Ik schreef nog wat in de boekjes van een paar mensen, we wisselden nog cadeautjes uit, Drian en ik gaven Ashkan ons molentje, van een paar mensen kregen we zelf ook nog iets, zoals een houten doosje van Merhi en van iemand anders een vriendschapsbandje, één van de Iraanse vrouwen schudde me zelfs 'stiekem' de hand, Oreka die zich nergens wat van aantrok gaf gewoon een knuffel, en toen om mij heen steeds meer mensen begonnen te huilen, hield ik het ook niet meer droog. Intussen had wel bijna de hele bus zich verzameld rondom het bankje waarop we waren gaan zitten, zodat we alsnog even bij elkaar waren. Mensen uit andere bussen keken wel wat verwonderd naar ons kluitje mensen in tranen, waarschijnlijk was er geen enkele groep zo hecht als wij.



Helaas kwam toen toch het moment waarop we écht weg moesten, Ad begon al behoorlijk aan te dringen. Uiteindelijk weekten we ons los uit de groep en liepen richting de uitgang. En ik liep weer terug toen ik beseftte dat ik mijn camera had laten liggen, niet bepaald voor het eerst. Nog een keer zwaaide ik ze uit en ik ging naar de bus. Daar moesten we nog vrij lang wachten op de teams die met hetzelfde vliegtuig gingen, dat was een beetje zonde van de tijd. Om kwart over tien vertrokken we toch echt, en we zwaaiden naar onze gidsen tot we de bocht om gingen, bijna zeker weten dat we ze nooit meer terug zouden zien.

Op de universiteit, ruim een uur later, laadden we onze koffers in en pikten we de Zweden op, die niet in hun reiskleren naar het banket wilden. Toen verlieten we Isfahan voor de laatste keer. De reis was niet echt prettig, ik was moe maar kon geen goede slaaphouding vinden, bovendien stopte de bus ongelooflijk vaak en stond dan om onbekende reden een hele tijd stil.

Zondag 22 juli

Tegen de verwachting in zag ik om half vier in de verte al een grote stad met in het midden een verkeersstoren, Teheran dus. De lichtjes kwamen steeds dichterbij, om vier uur ongeveer bereikten we Mehrabad Airport. Daar stapten we uit, namen onze koffers mee, gingen door de douane, liepen naar de CIP-trap, gaven onze koffers af, gingen naar boven en kregen daar ons eigen hoekje, met water, thee, koffie en vruchtensap en taartjes (daar was ik wel aan toe, had niets ge-



ten sinds de lunch van zaterdag). Drian ging slapen, Marcel, Rogier en Yvette gingen hun eigen, onmogelijke variant van pesten spelen, en ik praatte een beetje met Ad. Daarna heb ik een hoofdstuk gelezen, maar daar was ik veel te moe voor, dus probeerde ik te slapen, maar dat lukte niet. Na een potje klaverjassen met Yvette, Rogier en Marcel kregen we eindelijk het bericht dat we naar ons vliegtuig mochten gaan. Nog steeds als Commercially Important Persons mochten we voorbij de lange rij lopen en konden we zo in het vliegtuig stappen.

Daar lazen we in een krantje over de uitslag van de IPhO, en het verrassende bericht dat de sluitingsceremonie zondag plaats zou vinden. We kregen een ontbijt met poffertjes in kaneelsaus, best lekker, en toen gingen we toch maar weer slapen. Verder gebeurde er niet veel in het vliegtuig en op de geplande tijd landden we in Londen. Met een busje gingen we van het vliegtuig naar de terminal, waar we afscheid namen van Spanje, even verderop van Drian, die naar Portugal verder vloog, en ten slotte ook van Noorwegen. We gingen weer eens door de douane, en moesten daarna bij de gate weer wachten op ons vliegtuig. De sfeer was wel heel anders dan ruim een week eerder, toen we op precies dezelfde plek net begonnen met internationaliseren. Sinds dat moment hadden we zó veel beleefd, het leek eeuwen geleden.

Ook in ons laatste vliegtuig viel er niet veel meer te beleven, we waren intussen wel gewend aan het opstijgen en landen. In Amsterdam landden we op de polderbaan, waardoor we nog een heel eind moesten rijden met het vliegtuig, dat was wel leuk. Ondertussen discussieerden Marcel en Ad over de snelwegen die we overstaken, ook dat was wel grappig. Keurig op tijd kwamen we aan bij de terminal, liepen weer door die lange gangen, en na de douane waren we officieel terug in Nederland. We moesten alleen nog even op de koffers wachten. We wachtten en we wachtten, maar ze kwamen niet. Gelukkig kwam de bagage van onze vliegtuiggenoten ook niet, dus het lag niet aan ons. Bij navraag bleek dat een heleboel niet was aangekomen, en we moesten even wat formulieren invullen. We hadden ook geluk dat we er al vrij snel waren, daarna werd de rij erg lang. Toen dat klaar was, konden we naar onze familie en afscheid nemen van elkaar. Zondagmiddag om kwart over vier was deze geweldige reis toen echt voorbij...